

Sygn. akt V CZ 80/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie ze skargi M. T. i A. T.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. akt V ACa [...]

w sprawie z powództwa K. S.A. z siedzibą we W.

przeciwko M. T. i A. T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2018 r.,

zażalenia skarżących na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 listopada 2017 r., sygn. akt V ACa [...],

**oddala zażalenie i przyznaje radcy prawnemu B. K.
ze Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnemu w [...]) kwotę 5400 (pięć
tysięcy czterysta) złotych, powiększoną o należną stawkę
podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 21 listopada 2017 r. odrzucił skargę o wznowienie postępowania wniesioną przez pozwanych M. T. i A. T. w sprawie z powództwa K. S.A. we W. o zapłatę.

Sąd ten uznał, że skarga została wniesiona po upływie terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c. i podlegała odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. Wyrok Sądu Apelacyjnego kończący postępowanie objęte skargą o wznowienie został wydany w dniu 12 lutego 2015 r. Skarżący zostali poinformowani o terminie posiedzenia Sądu Apelacyjnego poprzedzającego wydanie tego wyroku, a w dniu 23 grudnia 2015 r. złożyli wniosek o jego uzasadnienie. Ponadto, w dniu 3 marca 2017 r. ustawionemu dla nich z urzędu pełnomocnikowi doręczono odpis postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt V CZ 90/16, potwierdzającego zasadność odrzucenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego. Skarga o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego została złożona w dniu 10 października 2017 r., tj. po upływie trzymiesięcznego terminu od dnia powzięcia przez skarżących wiedzy o wyroku.

Powyższe postanowienie pozwani zaskarżyli zażaleniem, wnosząc o jego uchylenie. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucili naruszenie art. 410 § 1 w związku z art. 407 § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi o wznowienie postępowania z uwagi na upływ terminu do jej wniesienia, podczas gdy z treści oświadczeń pozwanych i korespondencji w sprawie wynika, że skarga została wniesiona w terminie, a także naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o wznowienie postępowania – niezależnie od podniesionego w niej również zarzutu nieuwzględnienia przedawnienia dochodzonego roszczenia – została uzasadniona pozbawieniem możliwości działania strony pozwanej z uwagi na brak sporządzenia uzasadnienia wyroku. W przypadku wskazania jako podstawy wznowienia postępowania pozbawienia strony możliwości obrony swoich

praw znajduje zastosowanie art. 407 § 1 k.p.c., zgodnie z którym skargę wnosi się w terminie trzymiesięcznym, a termin ten liczy się od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Nie budzi w sprawie wątpliwości, że o istnieniu wyroku pozwani dowiedzieli się najpóźniej w dniu 19 grudnia 2015 r., składając wówczas spóźniony wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem (wniosek, k. 195, koperta, k. 196). Wskazany przepis nie wiąże początku terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania od powzięcia informacji o braku możliwości uzyskania pisemnego uzasadnienia lub o treści uzasadnienia.

Niezasadne są również argumenty odnoszące się do naruszenia prawa do sądu i pozbawienia pozwanych prawa do kontroli instancyjnej wcześniejszego rozstrzygnięcia. Pozwani, co zostało już wyjaśnione w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt V CZ 90/16, zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy, mieli możliwość uczestniczenia w posiedzeniu, nie stawili się jednak na rozprawie, nie usprawiedliwili niestawiennictwa i nie wnosili o odroczenie rozprawy, nie zachodziły zatem wątpliwości, które mogłyby uzasadniać ewentualny zarzut nieważności postępowania na skutek pozbawienia ich możliwości obrony swych praw. Zawinienie pozwanych doprowadziło do braku podjęcia czynności, które mogłyby umożliwić zapoznanie się z treścią uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego i ocenę zasadności ewentualnego złożenia skargi kasacyjnej.

Należy również podkreślić, że Sąd Najwyższy nie jest kolejną, trzecią, instancją sądową. Konstytucyjny wymóg zapewnienia kontroli instancyjnej wskazuje na dwuinstancyjność postępowania sądowego (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), z czego pozwani zresztą skorzystali, składając apelację, nie jest więc możliwe rozważanie sytuacji pozwanych na płaszczyźnie pozbawienia prawa do kontroli instancyjnej. Pozwani nie zostali pozbawieni ani prawa do sądu, ani prawa do instancyjnej kontroli zaskarżonego wyroku, nie jest zatem zasadne odwoływanie się w uzasadnieniu zażalenia do art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP.

W konsekwencji należy uznać, że Sąd Apelacyjny prawidłowo zastosował art. 410 § 1 zd. pierwsze k.p.c., odrzucając skargę jako wniesioną po upływie przepisanego terminu.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym orzeczono na podstawie § 16 ust. 2 pkt 2 w związku z § 8 pkt 7 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715 z późn. zm.).